

Grzmoty przed burzą.

Przeobrażenie, dokonane w Niemczech od przewrotu majowego 1932, który wprowadził rządy dyktatorki wojskowej, ma w sobie zarodki wybuchów. Nawet przy usunięciu z rządów pojęć republikańskich konstytucji weimarskiej, współzawodnictwo jen. von Schleicher'a z Hitlerem o władzę gromadzi paliwo i wzmacnia zaangażowanie. Nazewnąż tętno żądań, wyraźnie już natchnionych wojskowymi rachubami odwetowo - zaborczymi, stało się przyspieszone i gromkie. I walki wewnętrzne i żądania nazewnąż utrzymują umysł w ciągłym podnieceniu, a tłumne wystąpienia zrzeczeń wojskowych, jedne po drugich, w Pirmasens 14-go i 15-go sierpnia b. r., w Berlinie 3-go i 4-go września b. r., z udziałem książy domów panujących niemieckich natężają świadomie napięcie. Lekkcewienie tego stanu rzeczy przez świat, a w szczególności przez sąsiadów kotła niemieckiego, byłoby w szlachetnym naiwne.

W bystrych i przenikliwych umysłach, w wielu krajach, zarysowuje się już najbliższa przyszłość groźnie, jak pouczy najwięcej i może najdobitniej proste zestawienie głosów z ostatnich kilku tygodni.

Znany i ruchliwy pisarz Emil Ludwig, którego książki o Bismarcku, Wilhelmie II-gim, Napoleonie podobnie jak rozmowy z Mussolinim, Stalinem, Hoover'em i t. d., świadczą w każdym razie o rozległej i żywej znajomości świata nowoczesnego, porzuciwszy obywatelstwo niemieckie z powodu wrozu hitleryzmu, szczególnie go niepokojącego jako żyda niemieckiego, tak uzasadnia przejście na obywatelstwo szwajcarskie (N. Zuercher Ztg. 19. VIII. 1932):

„Nie, ja nie należę do tych Niemiec, które się budzą (w myśli hasła hitlerowskiego: Deutschland erwache), bo nie traćcie czasu w ostatnim dziesięcioleciu. Nie chce, by głowy dzieci zapychano wysławianiem domów panujących i zwycięstw, myślami o odwiecie, legendą o nieodpowiedzialności Niemiec za wojnę i o ich niepokonaniu w boju, książkami historycznymi pofalszowanymi i pieśniami, budzącymi zapał i zachwyty. My, którzy jesteśmy przekonani, że najgorszy traktat jest jeszcze lepszy niż nowa wojna, widząc, iż wysiłek wprowadzenia Niemiec w nową rodzinę narodów zalał się, oraz że dążenie do pojednania i zbliżenia, a nawet myśli i sumienia obywatela są przesławiane, mamy świadomość, że jesteśmy pobici. Europa jest na progu nowej wojny.”

P. Wickham Steed, orzeł dziennikarstwa brytyjskiego, którego przedwojenne oceny i przewidywania polityczne zasłynęły swą trafnością, pisze (Sunday Times z 7. VIII. 1932):

„Złudzeniem jest rozpowszechnione mniemanie o Niemczech jako kraju przedewszystkiem ładu, organizacji i systemu. Metoda w stosowaniu nie przeszkadza brakowi rozwoju w działaniu. W rzeczy samej Niemcy w r. 1914, w porównaniu z Niemcami z r. 1932, wydają się dzisiaj rajem trzeźwości i zdrowego rozsądku...”

P. Edmond Rossier, czołowy pisarz polityczny szwajcarski, mówi (Gazette de Lausanne 22. VIII. 32):

„Czy naród niemiecki czyni postępy na drodze pojednania i zapomnienia? Czy nie musimy stwierdzić istnienia zjawiska raczej odwrotnego? Mówi się że szerokie rzesze przeciwnie są nowej wojnie. Być może, ale nie o tem nie wiem. Natomiast stwierdzam, że na to, by tam zdobyć sobie wzięcie, trzeba używać języka szczególnego i wszystkie osobistości urzędowe dostosowują się do tego. Niemcy, jak w r. 1914, oddali się pod kierownictwo wojskowych. Brak im jeszcze wspaniałego wojska ówczesnego.”

P. Morton Fullerton, bardzo wybitny dziennikarz amerykański, działający na gruncie paryskim, pisze (Le Figaro z 23. VIII. 1932):

„Pojęcie rzeczywistości, jakie sobie stworzyli Niemcy, gdy u nas tkano rojenia, zwycięży wkrótce świat, jeśli Francuzi i Anglicy nie zabrają się natychmiast do roboty, aby wykuc swoją rzeczywistość, mającą znamiona ich ręki. Wotan mówi do Fricki w Walkirii: Nie, nie jest święta przysięga, gdy wydarto jest strachem. Ten Wotan to całe Niemcy roku 1932. Nigdy nie będzie się miało pewności pokoju w Europie i po za nią, póki Anglia nie wyzbędzie się swego wielkiego złudzenia, tej tragicznej i coraz bardziej winną nabrzmiałej pomyłki, którą jest wiara w możliwość zwycięstwa w zgodzie z Krzyżakami, którzy rządzą za Renem.”

Senator francuski p. Eccard, powołując się na zdanie Paderewskiego w rozmowie z przedstawicielem London Press, że niebezpieczeństwo wojny jest większe niż się pospolicie myśli, zwraca się listownie do prezesa rady ministrów p. Herriot'a (7. IX. 1932):

Z prasy.

Niezawisłość sędziowska.
Na temat powyższy pisze poseł prof. W. Komarnicki w „Kurjerze Warszawskim”:

„Rządy i parlamenty mogą być otoczone entuzjazmem lub nienawiścią, budzić namiętności pozytywne lub negatywne, władza sądowa z natury swej funkcji nie budzi tak gwałtownych, intensywnych uczuć, ale za to musi stać na piedestale, być otoczona powszechną czcią i zaufaniem.”

Epoka dzisiejsza nie jest okresem spokoju i kwitnienia, jest pełna ruchu i fluktuacji. Konsumuje i niszczy autorytety, ale wzamian nie daje oparcia i podstaw dla nowych form życia zbiorowego. A przecież w tej burzliwej epoce ze szczególną troską ochraniać być muszą te czynniki, które jeszcze podtrzymują zachowaną równowagę społeczną, a więc chronią narody i państwa do powszechnego zamiętu. Autorytet głowy państwa, niewiążący jej w wir walki politycznej, zupełna i bezwzględna apolityczność armii — to są kamienie węgielne uporządkowanego ustroju państwowego.

Do tych kardynalnych założeń normalnego bytu państwowego należy też pełna, integralna niezawisłość sędziowska. To też najlepszym wskaźnikiem tego, że bieg życia państwowego został w danym kraju z normalnego wytracony koryta, jest ograniczenie niezawisłości sędziowskiej. Tak stało się w Rosji, gdzie przewrót bolszewicki kazał sędziom przetrwać się „umieniem proletariackim”, zamiast powszechnych i objętych norm prawnymi, tak we Włoszech, gdzie presja rządu faszystowskiego ograniczyła swobodne funkcjonowanie trybunałów sądowych, tak o nową niemiecką sprawiedliwość walczy ruch hitlerowski w Niemczech.”

Czy sanacja rezygnuje z reformy ustroju?

„Polonia” przynosi ciekawe wiadomości o mowie, którą świeżo p. Slawek wygłosił we Lwowie na temat reformy konstytucji.

„P. Slawek — pisze „Polonia” — oświadczył, że reforma konstytucji nie jest dziś aktualna, a zwłaszcza dojrzała. Ewolucja idzie w świecie tak szybko, że co dzisiaj jest dobre, jutro staje się przetrzmiałe... Tak naprzykład projekt konstytucyjny B. B., który był dobry i na czasie przed trzema laty, obecnie już nie odpowiada istniejącym stosunkom.”

Zaborczość nowego krzyżactwa.

Z Lipska donoszą:

Od kilku dni Lipsk żyje pod wrażeniem wielkich manifestacji, odbywających się tu z okazji 100-letniej rocznicy centralnego związku protestanckich towarzystw im. Gustawa Adolfa. Ze wszystkich stron Rzeczy i z zagranicy (m. in. z Polski, Łotwy, Estonii, Szwecji, Węgier oraz krajów zamorskich) zjechały liczne delegacje protestantów. Polskę reprezentuje prez. kościoła D. Voss z Katowic, prob. Kleindiens z Wołynia, D. Blau, gen. superintendent kościoła ew. z Poznania, oraz wielu innych działaczy mniejszości niemieckiej w Polsce. Zjazd zainaugurowano uroczystą akademią w ratuszu lipskim, w czasie której wybitnie antypolskie przemówienie wygłosił znany hakatysta górnośląski D. Voss, malując w jaskrawych barwach „tragedię” rzekomo cie-

Następnie wskazawszy na dokonywane się w Niemczech przemiany ustrojowe, zakończył p. Slawek:

Jak tedy panowie widzą, ewolucja jest w toku, i nie można chwycić obecnego stadium ewolucji w określone przepisy konstytucyjne, lecz trzeba wyzekać, aż ta ewolucja swój bieg zakończy. To też reforma konstytucji nie może być zagadnieniem ustawodawczym najbliższego okresu.”

Naprzód więc poderwano autorytet konstytucji z r. 1921. Potem rzucono hasło: — reforma ustroju... Potem pokłócono się przy ustalaniu planu reformy... A teraz mówi się: — czekajmy na to, co z reformą ustroju zrobią Niemcy!

Czy jednak państwo może czekać, aż się Niemcy wysumują? Jedno jest znamienne: — sanacja nie wie, co zrobić z konstytucją, i chce „czekać”.

„Dewaluacja”, ale czy bez inflacji?

„Nowy Dziennik”, omawiając pomysł prof. Krzyżanowskiego („dewaluacja złotego bez inflacji”) dochodzi do wniosku, który zdaje się — jest całkiem słuszny:

„Najwybitniejszy ekonomista polski, czeigodny prof. Krzyżanowski w dobrze zrozumiałej trosce o los naszej waluty, zalecając dewaluację złotego, nie wiać widocznie dostatecznie pod uwagę momentu psychologicznego społeczeństwa polskiego, nie mogącego się dotychczas jeszcze otrząsnąć ze straszliwych przeżyć poprzednich inflacji. Jeśli dotychczas społeczeństwo nasze nie zdobyło się na dostateczne zaufanie do losów naszej waluty, na co wskazuje fakt dwuwalutowości w naszym kraju (dolar złoty) oraz stosunek procentowy wkładów dolarowych do złotych, jak i do rozwoju stosunków naszego gospodarstwa społecznego, na co wskazuje przebieg miliona złotych, ulokowanych bezprocentowo w bankach szwajcarskich i sto milionów dolarów w krajach „pończoszych”, to napewno trudno będzie powstrzymać panikę, jaka się zrodzi nazajutrz po dewaluacji złotego i pędzić będzie ku inflacji.”

miężonej mniejszości niemieckiej w Polsce. Mówca oświadczył m. in., że mimo ucisku i odcieczia od ojczyzny — Niemcy w Polsce wytrwają na swych posterunkach, „dzierżąc wysoko sztandar kultury niemieckiej”.

Punktem kulminacyjnym były uroczystości niedzielne. Ze wszystkich stron miasta naciągały przed pomnik „bitwy narodów” liczne pochody związzków nacjonalistycznych, korporacji studenckich oraz Stahlhelmu w pełnym rynszunku bojowym. Do zebranych tłumów wygłoszono szereg przemówień, piętnujących w swoisty Niemcom sposób „hańbiące” więzy traktatu wersalskiego. Przemówienie okolicznościowe wygłosił też minister Rzeczy von Gayl, podkreślając doniosłą rolę stowarzyszeń.

NOWE DEKRETY ROLNICZE.

jak się dowiadujemy, projektowane jest jeszcze wydanie w najbliższym czasie w formie rozporządzeń P. Prezydenta 4 ustaw, dotyczących rolnictwa i instytucji kredytu rolniczego. Dwa z tych dekretów będą już tematem obrad najbliższego posiedzenia Rady Ministrów i zostaną najprawdopodobniej uchwalone. Są to dekryty, dotyczące nowych uprawnień egzekucyjnych Ziemstw Kredytowych i Państwowego Banku Rolnego. Jak wiadomo, Towarzystwa Kredytowe, Ziemiśkie na terenie b. Kongresówki posiadają specjalne uprawnienie, umożliwiające przeprowadzenie egzekucji we własnym zakresie w trybie uproszczonym. Podobne uprawnienia uzyskać mają na podstawie dekretu Ziemstwa Kredytowe b. zaboru austriackiego i pruskiego. Również oficjalnym dekretem otrzyma takież uprawnienie P. B. R. Dalsze dwa dekryty są jeszcze w opracowaniu i dotyczą: 1) nowelizacji Lex Ludkiewicz; 2) konwersji zaległości rolniczych.

Projekt pierwszego dekretu ma wprowadzić dalsze ułatwienie w zakresie obrotu ziemią. Projekt dekretu o konwersji zaległości od pożyczek i pożyczek instytucji kredytu długoterminowego przewiduje konwersję ze zgodą lub bez zgody dłużnika wszystkich należności instytucji kredytu długoterminowego na pożyczkę dodatkową w listach zastawnych lub obligacjach procentowanych instytucji kredytu długoterminowego. Jak słyhać, pożyczkom dodatkowym ma przysługiwać pierwszeństwo hipoteczne narówni z pożyczką już skonwertowaną i umorzoną.

Przy zepsutym żołądku, zaburzeniach trawienia, niemałku w ustach, bólu w skroniach, gorączce, zaparciu stołca, wymiotach lub rozwolnieniu, już jedna szklanka naturalnej wody górzkiej „Franciszka-Józefa” działa pewnie, szybko i dodatnio. Zadać w aptekach i drog.

nocie z 29-go sierpnia b. r. towarzyszą zupełnie niezwykle i świadomie powtarzające się wystąpienia jen. von Schleichera, a główne go sternika dzisiejszej polityki niemieckiej. Dzieje się to: dnia 29. VII. 1932 w mowie do całych Niemiec, dnia 29. VIII. 1932, równocześnie ze swym osobistym udziałem obok ministra spr. zagranicznych p. v. Neurath'a w rozmowie z ambasadorem francuskim przy wręczeniu noty, w oświadczeniach nawewn, w piśmie Hematsdienst i nazewnąż we włoskim Resto del Carlino, dnia 5. IX. 1932 w mowie w Elblągu po manewrach w Prusiech Wschodnich. Myśl przewodnia zawsze ta sama: jeżeli nam nie przynają równouprawnienia zbrojeń, zrobimy to w każdym razie na własną rękę. Są to grzmoty przed burzą.

Stanisław Stroński.

KOMUNALNA KASA OSZCZĘDNOŚCI M. WILNA

podaje do wiadomości, że numery książeczek oszczędnościowych, uprawnionych do losowania w dniu 1-go października r. b. będą wylosowane w lokalu Kasy celem sprawdzenia przez osoby zainteresowane, poczynając od dnia 28 września b. r.

Nauka szkolna w Niemczech.

Reforma szkolna — to jeden z wielkich problemów doby dzisiejszej. Gertruda Baumer w „Revue de Paris” daje ciekawy obraz stanu szkolnictwa w Niemczech. Zamieszczamy poniżej streszczenie pięknego artykułu.

W bardzo ciekawej książce „Kryzys niemiecki” Piotr Vienot podkreśla jako rys wysoce charakterystyczny dla dzisiejszego życia duchowego niemieckiego — relatywizm, który się przed niczem nie zatrzymuje, wąpi we wszystko co by mogło dać kulturze intelektualnej punkt oparcia lub kierunku. I to nie po raz pierwszy przy pisano umysłowi niemieckiemu skłonność do niepokoienia całego świata niestrudzonemi kwestiami. Inne narody europejskie woła to, co jest rozstrzygnięte, wyraźne, przezroczyte, skończone. „Gdy nie widzę wyraźnie, cały świat dla mnie unicestwiony” powiada Stendhal i jest to czysto francuskie. Nietzsche chce czego innego dla Niemca. Ponieważ ludzie lubią rzeczy do siebie podobne, więc Niemcy mają upodobanie do chmur i do wszystkiego co jest mało wyraźne, co jest w fazie stawania się, mroczne i rozwija się — to wszystko daje im uczucie głębokości. Niemiec nie istnieje, on się staje, rozwija się... Dlatego właśnie ewolucja stała się odkryciem w obszernej dziedzinie niemieckich form filozoficznych — jest to rys nieciekawy, który różni typy do-

otwierać nie wolno. W jednolitej szkole zostały też zmienione metody pedagogiczne. Szkoła powinna zdemokratyzować życie wewnątrz, znaleźć sposoby rozwoju skłonności naturalnych. Nie ma też ona w tym samym stopniu charakteru szkoły „gdzie uczyć” to znaczy: ona mniej przywiązuje wagi do szybkiego przyswojenia wiedzy — trochę czy się natomiast o wszystko, co może interesować dzieci. Uczniowie, którzy opuszczają szkołę początkową, mają mniej wiadomości niż dawniej, ale mają umysł więcej otwarty, niezależny. Nowa metoda jest jeszcze w fazie eksperymentalnej.

Po ukończeniu 4 lat nauki dziecko może kontynuować wykształcenie trzema sposobami:

- a) może dalsze cztery lata spędzić w szkole.
- b) Może wstąpić do szkoły średniej, która jest dalszym ciągiem szkoły powszechnej i łączy w jedno 6 lat nauki: prócz nauk objętych programem szkół powszechnych, ma jeszcze 2 języki obce nowożytnie, jeden obowiązkowy drugi nie obowiązkowy. W ostatnich latach szkoły średniej przygotowują uczniów do życia zawodowego, ucząc między innymi stenografii, rachunkowości handlowej, rysunków technicznych.
- c) Może mieć dostęp do szkół wyższych, których różne typy doprowadzają ucznia w końcu 6-ciu lat nauki do egzaminu, który się nazywa „Mittlere Reife”. Następnie trzy lata doprowadza ją do egzaminu na studia uniwersyteckie („Hochschulreife”).

Ma również szkoła początkowa swój dalszy ciąg na kursach dopielających zawodowych. Otwiera ona uczniom jeszcze dwie drogi do studiów wyższych: 1) Mogą mieć 3 - letnie kursa języków obcych. 2) Przygotowując się w siódmym roku nauki do „Hochschulreife”, przechodzą do Aufbauschule, gdzie kurs trwa 6 lat.

W Niemczech liczba uczniów wstępujących na uniwersytety różni w sposób niepokojący — bo w życiu niema możliwości wykorzystania ich wiedzy. Wówczas gdy we Francji jeden na 50 i jedna na 60 wstępują do wyższych klas liceum, to w Niemczech w małym miasteczku o 50 tysiącach mieszkańców było 23 proc. męskiej młodzieży i 17 proc. żeńskiej, która wstąpiła do szkół wyższych.

Jest dla Niemiec ten nadmiar inteligencji tragedją i niebezpieczeństwem politycznym. I jeżeli młodzież zasilą szeregi partij skrajnych, lewicowych, to jest w dużym stopniu skutkiem nędzy inteligencji.

Albert Thomas prezes Międzynarodowego Biura Pracy na jednym z kongresów międzynarodowych pedagogów mówił o potrzebie rozwoju „humanizmu pracowniczego” (l'humanisme travailliste) równoległe do humanizmu intelektualnego. I w rozwiązaniu tego problemu tkwi w rzeczywistości całe zagadnienie nauki demokratycznej.

Co się tyczy szkoły średniej, to w Niemczech są cztery typy:

- 1) Gimnazjum klasyczne;
- 2) Gimnazjum realne;
- 3) Oberschule i
- 4) Deutsche Oberschule.

Gimnazjum klasyczne pozostało wierne starym humanizmowi. Gimnazjum realne jest z łaciną. Oberschule przygotowuje do zawodu technicznych, do kultury naszych czasów. Deutsche Oberschule jest to rodzaj gimnazjum klasycznego, gdzie jest uwzględniony niemiecki humanizm.

Czy te nauki odpowiadają potrzebom życiowym ducha? Czas pokaże.

L. P.

SZKICE I OBRAZKI. TELEFONY.

Co jak co, ale telefony są u nas wielce niedoskonałe.

Niewiem dlaczego i jaka jest tego przyczyna. Czy panićek co na stacji łączą jest zamalo, czy sama aparatura szwankuje?

Dość, że czasami połączyć się jest niepodobniestwem. Czekasz na odezwanie się stacji kwadrans, wreszcie stacja się odzywa, wymieniasz numer znanego lekarza, a łączą cię odrazu z Zakładem pogrzebowym lub kostnicą przy U. S. B. Jeden mój znajomy dzwonił trzykrotnie do swego adwokata i zawsze go łączono z więzieniem na Łukiszkach. Tak się tem przejął, uważając to za omen fatalny, że wyjechał zagranicę.

Mam w domu telefon i wiem co to za wróg okropny.

Kiedys w nocy około pierwszej — dzwonił jak opętany.

Zrywam się z łózka i chwytam za słuchawkę.

- Hallo! — zapytuje.
- Eto wy?
- A jak ja to co?
- Uj myl wy szalapatnik, wy. Na szcztot eli tri puda gliceryny...
- Jakiej gliceryny?
- Sort prima, loco Wilno, towarowy wagał, awizo faktury.
- Panie pan zwarzjowall z kim pan chce mówić.

- Chaim Dawidowicz szto s wami?
- Chaima niema.
- A gdnie.
- Umarł.
- Oj! co jest, a moje weksli?
- Przed śmiercią kazał panu powiedzieć, byś sobie niemi wytapetował trumne.

Ktoś jęknął w telefonie i słuchawka opadła.

Kiedys bylem sam w domu i nudziło mi się. Wtem dzwonił telefon.

- Słucham!
- Tut U. B. P. W. i N. K. K.
- Na! Boga! co to jest.
- U. B. P. W. i N. K. K.
- Co to znaczy.
- Ukraińsko-Białoruska Podsekcja Wolnomysłielców i nieuczniących Kodeksu Karnego.

— Słóżnie, ale czego panowie chcą odemnie?

A ten w telefonie gada jak na scenie.

— Proletariackie pozdrowienie wam towarzyszy.

— Bóg zapłać i za to, ale co panowie chcą?

- Godzina już bliska.
- Racja za pięć trzecia.
- Czujawcie, wytręście słuch!
- Niech pan się nie boi, to kotka bawi się w drugim pokoju.
- Sąd będzie krwawy, kolektywizacja, komasacja, deprawacja! niech żyją! cześć! baczości!
- Amen! powiedziałem wieszając słuchawkę.

Raz to ja sam wpadłem jak Piłat!

Żona przyjechała ze wsi, zupełnie nieoczekiwanie, a dnia tegoż miałem umówioną randkę z żoną przyjaciela.

Lapię więc telefon, wymieniam numer, łączą mnie, odzywa się kobiecina, a ja prosto z mostu.

— Słuchaj Ziutko, dziś nie mogę, moja pani przyjechała. Zobaczymy się jutro o tej samej porze.

— Panie ja mam męża.

— No, dziecko drogie, wiem o tem od kilku lat, poci mi Henka wypominasz. To nie ładnie, zawsze się ciebie trzymają kawały, — jak dzieciaka.

— Panie ja mam 60 lat!

— Głupstwo!!! Głupstwo!!! Więc buzi, buzi do jutra.

— Kto mówi?

Ja, baran, wymieniam swoje nazwisko, a babsko jakieś rechocze do aparatu.

— To mów przezka sekcji opieki nad przykładowym małżeństwem. Padłem zemdlony.

Raz do mnie dzwoni jakiś wesoly gość.

— Bardzo pana przepaszam, ale nie podano nam długości szanownego ciała.

— Słusz pan miara, o ile panu chodzi 1 metr 82 cm.

— O! ładną miarę ma nieboszczyk.

— Dziękuję bardzo, ale kto mówi.

— Zakład pogrzebowy „Nadzieja”.

— Bardzo się ciesze, a o co panu chodzi?

— O trumienkę dla przedewczesnie zgasłego. Jaka ma być?

— A jak pan radzi?

— Och, mamy bardzo eleganckie i wygodne. Dębowe, metalowe, z kłamrami i bez. Mogą być też z dętymi aniołami.

— No to tą, z dętymi aniołami.

— I my tak myślimy. Trochę droższa, a nieboszczyk wygląda w niej bardzo efektownie.

— Słóżnie. A z instalacją radiową nie może być?

— Trzymają się pana figielki w tak ciężkim czasie.

— No, trudno, ja bardzo lubię radio.

— Więc o siódmej.

— Bardzo proszę.

— Rachuneczek za dęte anioły załączamy.

— Owszem, proszę.

— Dowidzenia.

— Moje uszanowanie.

Bardzo to był miły człowiek i u niego każę kupić dla siebie takie pudło, którym się jedzie na sąd ostateczny. Ale koniecznie z aniołami. A kto rachunek zapłaci — to mnie malo obchodzi

Oj te telefony, telefony!...

M. Junosza.

ULUBIONA PASTA DO OBUWIA

Samobójstwo kata.

Przed paru dniami popełnił samobójstwo w Rochdale kat angielski, John Ellis, przecinając sobie krtani brytwa.

Przed ośmiu laty usiłował on już raz pozabawić się życia. Podczas swej działalności na stano-

wisku kata, t. j. od roku 1901 do 1924, powiesił 203 skazańców, między którymi znajdował się znany podczas wojny irlandzki nacjonalista sir Roger Casement i wielu uczestników powstania irlandzkiego.

KRONIKA.

Jaka dziś będzie pogoda.
Zachmurzenie zmienne ze skłonnością do burz i przelotnych opadów. Lekkie ochłodzenie. Umiarowane, w ciągu dnia słabnące wiatry zachodnie.

WIADOMOŚCI KOŚCIELNE.

— Nowenna ku czci św. O. Franciszka, w kaplicy OO. Franciszkańskich rozpoczyna się dzisiaj o godz. 7-ej wiecz. i trwać będzie do uroczystości, tj. do 4 października. Codziennie przez całą Nowennę będzie Wystawienie Najświętszego Sakramentu i codziennie będą głoszone kazania. Nowenna ta jest przygotowana przez do uroczystości św. O. Franciszka, założyciela trzech Zakonów.

— Konferencja dekanalna dekanatu m. Wilna odbędzie się dnia 26 b. mies. (w poniedziałek) o godz. 6 po poł. w gmachu Seminarjum Duchownego.

SPRAWY MIEJSKIE.

— **O kierunek linii autobusowej Nr. 3.** Do magistratu wpłynęło podanie stacji towarowej oraz stacji monopola spirytusowego o skierowanie linii Nr 3 zamiast ul. Nowogrodzkiej ul. Piłsudskiego i Ponarską. Podanie to było rozważane na ostatnim posiedzeniu radzieckiej Komisji Arborowej, przyczem postanowiono załatwić je przychylnie.

— **Połączenie stacji kontroli mięsa z rzeźnią miejską.** W lonie przedydum magistratu kieruje myśl połączenia stacji kontroli mięsa z rzeźnią miejską. Poza względami praktycznymi za realizacją tego projektu przemawiają również w dużym stopniu względy oszczędnościowe.

Z MIASTA.

— **Konflikaty.** W dniu wczorajszym Starostwo Grodzkie skonfiskowało nakład „Dziennika Wileńskiego” i „Głosu Wileńskiego” za zamieszczenie artykułu p. t. „Polityka w szkole”. Wydawnictwo wydało drugi nakład.

— **Dziś zamknięcie wystawy ruchomej przemysłu Krajowego.** Biuro wystawy komunikuje: Pokaz Wystawy Ruchomej Przemysłu Krajowego dobiega końca. Dziś t. j. w 25 b.m. o godz. 20 a. zostanie wystawa oficjalnie zamknięta. Przed tem zostanie odczytana lista wystawców nagrodzonych przez komisję kwalifikacyjną do oceny eksponatów. Zamknięcie wystawy dokona przedydum Komitetu miejscowego Wystawy.

— **ostatnio wystawę** zwiedzały masowo wycieczki szkół średnich i zawodowych dla których zostały wygłoszone prelekcje na aktualne tematy gospodarcze.

POCZTA I TELEGRAF.

— **Remont budynku głównej poczty.** Wileńska Dyrekcja Poczty i Telegrafów przystąpiła do przeprowadzenia generalnego remontu urzędu pocztowego Wilno 1.

SPRAWY UNIwersYTECKIE

— **Kandydaci na wdział farmakologii.** W dniu wczorajszym wywieszona została lista studentów przyjętych na farmację. Lista obejmuje 45 nazwisk. Ogółem na wdział ten złożono około 60 podań.

SPRAWY AKADEMICKIE

— **Mensa Akademicka** zostaje uruchomiona z dn. 26 b. m. Wydawanie obiadów smacznych, pożywnych i obfitych odbywa się w godzinach 12,30 do 4 codziennie.

— **Sodalicia Marjańska Akademickiej U. S. B.** podaje do wiadomości nowonastępujących na U. S. B. koleżanek, że z dniem 26 września r. b. czynne będzie ognisko sodaliczne od godz. 18-ej do 20-ej codziennie.

— **Ognisko sodaliczne** mieści się przy ul. Uniwersyteckiej 9-9 (wejście z bramy).

SPRAWY SZKOLNE.

— **Państwowe gimnazjum im. księcia Adama Czartoryskiego i im. Juliusza Słowackiego** w Wilnie obchodzi dziesięciolecie swego istnienia. Porządek uroczystości: We wtorek 27. IX. o godzinie 8 rano żałobne nabożeństwo w kościele św. Ignacego; w środę zaś 28. IX. o godzinie 10 msza św., uroczysta akademja o godzinie 11 w sali gimnazjum im. J. Słowackiego. Od godz. 15-19 tamże zabawa dla klas niższych, a od godziny 20-24 dla młodzieży starszej, absolwentek i absolwentów.

— **Osobny zaproszeń** nie będzie. Komitet uroczystości uprzejmie zaprasza byłych pp. profesorów, absolwentki i absolwentów.

Z ŻYCIA STOWARZYSZEŃ.

— **XIII Konferencja Pań Miłosierdzia Tow. św. Wincentego** a Paulo w Wilnie (akademiczek) składa serdeczne podziękowanie ziemiaństwu kresowemu: PP. Aramowiczom, Dziewanowski, Józefowiczom, Mikulskim, E. i H. Węstawowiczom, Z. Węstawowiczom, Ullmerom, Żegotom i ks. proboszczowi Żejdisowi za łaskawe udzielenie gościny podczas tegorocznych wakacji letnich 11-gu biednym dzieciom.

ODCZYTY.

— **Z. P. T-wa Eugenicznego.** (Walki ze zwyrodnieniem rasy). Na wzór lat zeszłych w poradni eugenicznym (ul. Żeligowskiego 4) będzie wygłoszony cykl jesienny odczytów o popularnej treści dla szerokiej publiczności.

29 września Marja Szapiro (doradca zawodowy) wygłosi odczyt na temat: „Na progu szkoły wyższej (powołanie a wybór wydziału)”. Początek o godz. 5 1/2 w. Wstęp wolny.

DOBROczynność.

— **Wynik kwesty.** Za pozwoleniem Starostwa Grodzkiego dnia 17 września odbyła się kwesta uliczna na rzecz sierot bursy i pracowni „Źródła Pracy”. — „Bóg zapłać” kwestarkom, które z wielkim trudem i poświęceniem, pomimo niesprzyjającej aury, zebrały 313 złotych i 62 gr.

Zarząd Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo.

KRONIKA POLICYJNA.

— **Wykrycie kradzieży przy ul. Sosnowej.** W związku z dokonaniem kradzieży w dniu 12 b. m. garderoby damskiej, bielizny stołowej oraz innych drobnych rzeczy łącznej wartości 2000 zł. na szkole Lipowskiej Stanisławy (Sosnowa 7) dochodzenie ustaliło, iż kradzieży tej dokonali Cybowski Mikołaj i Wiszniewski Franciszek bez stałego miejsca zamieszkania, w których znaleziono 2 sznury korali oraz podreżoną kasetkę. Odnalezione rzeczy oddano poszkodowanej. Sprawców kradzieży zatrzymano.

OFIARY.

złożone w Administracji „Dziennika Wileńskiego”.
Dla uczczenia ś. p. dra Feliksa Majewskiego, drostwo Jabłonowsky złożył zł. 20.— na herbaciarnię dla inteligencji N. O. K.
Justyna Bogucka zł. 5.— dla ucznia 8-mej klasy.

M. H. S. dla najbardziej potrzebujących chleb św. Antoniego zł. 4.—, dla najbardziej potrzebujących IV Konf. Tow. Pań Miłosierdzia św. Wincentego a Paulo zł. 3.— i na kościół św. Teresy zł. 3.—.

Teatr i muzyka.

TEATR MIEJSKI POHULANKA I LUTNIA.

— **W obu teatrach** od kilku dni rozpoczęły się już prace przygotowawcze do następnego sezonu. Teatr Miejski Pohulanka rozpoczął już próby z pierwszych utworów: Rostworowskiego „Przeprowadzka” i „Dzika pszczoła”, Morstina — w których zaprezentują się nowe siły.

— **Otwarcie sezonu 1 października** „Przeprowadzka” — jako II części granie Niespodzianki. 8 października premiera „Dzikiej pszczoły” — Morstina.

— **Teatr muzyczny Lutnia** rozpocznie sezon 30 września jednym z najbardziej bojowych utworów muzycznych z udziałem nowopozyskanych sił.

— **Najświetniejszy balet w Wilnie.** 17 i 20 października r. b. w Teatrze Wielkim w Warszawie odbędzie się 2 gościnne występy słynnego baletu Clotvdy i Alexandry Saeccharowich, skład udają się na dalsze występy do Rygi i innych miast Państw Skandynawskich. Dyrekcja Teatru Miejskiego ZASP w Wilnie udala się zaangażować tych nadzwyczajnych artystów tylko na jeden występ, odbyć się mający w Teatrze na Pohulankę.

KĄŻDY WINIEN MIEĆ RADJO W DOMU

Szczegółowych informacji udziela Wydz. „Detefon” Polskiego Radja, Warszawa, Zienna 30, prowincjonalne Rozgłośnie P. R. i wszystkie Urzędy Poczto-we.

POLSKIE RADJO WILNO.

Niedziela, dnia 25 września. 10.05: Transm. nabożeństwa. 11.35: Odczyt misyjny. 11.58: Sygnał czasu. 12.05: Kom. meteor. 13.15: Poranek muzyczny. 14.00: „O wsieckielnie” — odczyt. 14.15: Koncert Łowickiej Kapeli Ludowej. 14.30: „Co należy czynić z chwilą powrotu krow z pastwiska?” — odczyt. 15.05: „Jak zabezpieczyć sobie paszę czystą na cały rok?” — odczyt. 15.40: Audycja dla dzieci. 16.05: Aud. żołniersko-strzelecka. 16.45: Pogad. z cyklu „Kobieta ma głos”. 17.00: Recital fortep. K. Engela. 18.00: „Fotograf-aktor po wakacjach” — odczyt. 18.20: Muzyka lekka. 19.15: Aud. liter. litewska. 19.35: Skrzyńka pocztowa. 20.00: Koncert. 21.50: Komun. sport. 22.00: Muzyka taneczna.

Uwaga: W godzinach między 16-tą i 18-tą Polskie Radio transmitować będzie z Pragi Czeskiej mek lekkoatletyczny Polska-Czechosłowacja z udziałem Olimpijczyków.

PONIEDZIAŁEK, dnia 26 września.

11.58: Sygnał czasu. 15.15: Muzyka polska (płyty). 15.35: Kom. meteor. 15.40: Audycja dla dzieci. 16.10: Muzyka popularna (płyty). 16.40: Pogad. w języku franc. 17.00: Koncert. 18.00: „Sześciu nożni nalogowcy” — odczyt. 18.20: Muzyka taneczna. 19.15: „Polityka narodowościowa Sowietów” — odczyt. 19.45: Wil. kom. sportowy. 20.00: Koncert solistów. 22.00: Muz. tan.

Z ZA KOTAR STUDJO.

Transmisja z Filharmonii Warszawskiej. Program poranku symfonicznego, który o godz. 12.15 w niedzielę transmitowany będzie z Filharmonii Warszawskiej, zawiera kompozycje Bizeta (z op. „Carmen” oraz uwerturne „Patria”), pieśni Paderewskiego i Chopina, poemat symfoniczny Liszta „Tasso” oraz szereg innych utworów. Solistka koncertu będzie doskonała śpiewaczka p. Lucyna Szczepańska, która w roku bież. otrzymała pierwszą nagrodę na „Konkursie Młodego Śpiewaka”.

— **Lowicka kapela ludowa.** W niedzielę o godz. 14.15 usłyszymy w radio transmisję z Lowicza. Lowicka kapela instrumentalna wykona marsze, polki, kujawiaki i berki folklorowe. Chór Sykstyński przed mikrofonem. W niedzielę, dn. 25 bm. o godz. 19.30 do 20.45 czeka radiosłuchaczów cała Polska wyjątkowa uczta artystyczna w postaci transmisji z Poznania nieporównanych produkcji, słynnego na świat cały Chóru Sykstyńskiego pod dyrekcją Maestro Casimiri. Chór ten, którego występy w stolicy oraz innych miastach Polski budziły olbrzymi entuzjazm wypełnionych po brzegi wi-

DO SPOŁECZEŃSTWA.

Narodowa Organizacja Kobiół, prowadząc akcję pomocy dla bezrobotnej inteligencji, ma zarejestrowany cały szereg potrzebujących pracy. Są wykwalifikowane, posiadające świadectwa buhalteryz, biurałści-tki, maszynistki, korepetytorzy-rki, wychowawczynie, agronomi, ochmistrynie, krawcowe i t. p.

Wielu z powyższej wymienionych odczuwa dotkliwy brak płaszczy, ubrań i obuwia, co utrudnia, a czasem wręcz uniemożliwia szukanie pracy w mieście, lub wyjazd na prowincję.

Narodowa Organizacja Kobiół serdecznie prosi wszystkich którzy potrzebują pracownikowie, zgłaszanie pracy w sekretarjacie N. O. K., jak też o ofiarowywanie ubrań, bielizny i obuwia, zapewniając, że każda ofiara ze szczerą wdzięcznością będzie przyjęta.

Sekretarjat N. O. K. (Orzeszkowej 11) czynny codziennie od godz. 11 do 13-ej. Do społeczeństwa.

Wilno odczuwa brak mieszkań 2 — 3 pokojowych.

— **Onegdaj w lokalu Magistratu** odbyło się posiedzenie Komitetu Rozbudowy. Z resztek wyasygnowanego na budownictwo drewniane kredyty w wysokości 150 000 złotych przyznano 7 pożyczek w maksymalnych granicach na 400 0 złotych każda. Na tem możliwości Komitetu zostały wyczerpane i nowych pożyczek już się nie udziela.

— **Na omawianem posiedzeniu** Komitet jednomyślnie stwierdził, że akcja popierania budownictwa drewnianego dała niespodziewanie dobre rezultaty i w związku z tem postanowiono już teraz wszcząć starania w Banku Gospodarstwa Krajowego o przydział kredytów na rok następny.

— **Jednocześnie została wyłoniona** delegacja dla sprawdzenia na miejscu stanu budowli u patentów Komitetu rozbudowy, którzy korzystali z pożyczek.

— **Omawiając potrzebę** budowlano-

możliwa szukanie pracy w mieście, lub wyjazd na prowincję.

Narodowa Organizacja Kobiół serdecznie prosi wszystkich którzy potrzebują pracownikowie, zgłaszanie pracy w sekretarjacie N. O. K., jak też o ofiarowywanie ubrań, bielizny i obuwia, zapewniając, że każda ofiara ze szczerą wdzięcznością będzie przyjęta.

Sekretarjat N. O. K. (Orzeszkowej 11) czynny codziennie od godz. 11 do 13-ej. Do społeczeństwa.

Odezwa do młodzieży.

Wysiłek rozumu i woli, uwieńczone zwycięstwem w Berlinie, rozślawiły imiona por. Żwirki i inż. Wigury w całym świecie, wkrótce potem ich śmierć tragiczną wstrząsnęła sercami rodaków, budząc współczucie i innych narodów.

— **Obaj byli młodzi, a ziarno ich** pracy i zasługi zakiełkowało w ich duszach niewątpliwie we wczesnej młodości.

— **Słusznym jest przeto, aby** młodzież przede wszystkim uczciła w godny sposób ich pamięć. Najcenniejszym uczczeniem pamięci zgasłych przed-

— **wczesnie bohaterów — lotników** będzie ufundowanie ze składek młodzieży awionetki im. ś. p. Fr. Żwirki i St. Wigury, którzy mogła wziąć udział w międzynarodowych zawodach samolotów turystycznych 1934 r.

— **W tym celu szkoły** na terenie Kuratorjum O. S. Wileńskiego organizują w ciągu bieżącego roku szkolnego zbieranie składek i przesyła je do Kuratorjum konto P. K. O. Nr. 30466 do Komitetu Fundacji ku czci ś. p. por. Żwirki i ś. p. inż. Wigury w Wilnie.

Z całej Polski.

— **PROCES O NADUŻYCIA W PANSTWOWEJ WYTWORNI PAPIERÓW WARTOŚCIOWYCH**

— **Przed sądem okręgowym** w Warszawie toczyła się onegdaj rozprawa przeciwko prokuratorowi Polskiej Wytwórni Papierów Wartościowych, niejakiemu Owczarkowi, który pobierał świetną pensję, bo 1.200 zł. miesięcznie i 5.000 remunerationi rocznej. Prowadził on jednak tak szeroki tryb życia, że na hulanki przepuścił 70.000 złotych, powierzonych sobie pieniężny urzędowych.

— **Owczarek odpowiada** z wolnej stopy za kaucją 30 tys. z.

ROZSTRZELANIE SZPIEGA.

— **W Sądzie Wojskowym** w Warszawie toczyła się przez parę dni ostatnich rozprawa przeciwko niejakiemu Wysockiemu, szeregowcowi warszawskiego pułku radio-telegraficznego. Oskarżony o szpiegostwo na rzecz ościennego państwa Wysocki skazany został na karę śmierci przez rozstrzelanie, a wobec tego, że Pan Prezydent z prawa łaski nie skorzystał, wyrok wykonano wczoraj wieczorem. Wysockiemu dowiedziono szpiegostwa zarówno przez zdekonspirowanie podczas pobytu w Gliwicach osób pracujących w polskiej służbie wywiadowczej, jako też przez jego stosunki jakie miał z hitlerowcami w Gdańsku.

SZKOŁA BEZ BOGA.

— **(KAP.)** „Warszawskie „Towarzystwo robotnicze przyjaciół dzieci”, będące pod wpływem Związku wolnomysłsieli, założyło szereg instytucji wychowawczych, jak szkoły, przedszkole, świetlice, w których, jak głosi odezwa tegoż Towarzystwa, wyeliminowane są całkowicie wykłady religijne.

— **Jest to pierwsza** szkoła bez Boga na terenie stolicy państwa. Zbyteczną jest rzeczą przypominać, że w szkole tej niema miejsca dla dzieci katolickich.

Ustawa o grzebaniu zmarłych.

— **Warszawa. Departament Zdrowia** w mln. Spraw Wewnętrznych opracował przepisy wykonawcze do ustawy o grzebaniu zmarłych. W przepisach tych przewidziane jest również palenie zwłok. Ma to być jednak dopuszczalne tylko w razie masowych zgonów podczas epidemii. Do zezwolenia na palenie zwłok trzeba będzie w każdym wypadku zezwolenia naczelnych władz zdrowia.

Towarzystwo Kursów Technicznych w Wilnie

— **W roku szk. 1932/33** następujące Kursy Techniczne: 1) Korespondencyjne (z zakresu budownictwa i elektrotechniki), 2) Pomocników Mierniczych, 3) Dozorców Drogowych i Meljoracyjnych, 4) Radjotechniczne, 5) Elektrotechniczne (monterskie) 6) Nowoczesnej Obróbki Metali i 7) Żeńskie Kształkowsko-Techniczne. Zajęcia rozpoczynają się 15 października. Informacji udziela kancelarja Kursów we wtorki i piątki w godzinach 17-19 w gmachu Państwowej Szkoły Technicznej, Wilno Holenderska 12 —4

Naganka prasy żydowskiej na działaczy, którzy posyłają swoje dzieci do szkół z niżydowskim językiem wykładowym. — Bojkot języka polskiego.

— **W ostatnich czasach** cała prasa żydowska w Wilnie wszczęła nagonkę na działaczy żydowskich, którzy posyłają swoje dzieci do szkół z niżydowskim językiem wykładowym. Pisma pod szumnymi tytułami jak: „Ratujcie szkołę

Żydzli ciągle domagają się audycyj radjowych w języku żydowskim.

— **Dowiadujemy się, iż oddział** wileński t-wa ochrony zdrowia ludności w Polsce „TOZ” wystosował memoriał do radja wileńskiego, w którym prosi o udzielenie 2 razy w miesiącu radja dla nadawania przez lekarzy tegoż towarzystwa audycyj w języku żydowskim na tematy higienicznosanitarne.

Obniżenie cen wyrobów Monopoliu Spirytusowego.

— **WARSZAWA (Pat.)** W „Dzienniku Ustaw” Nr. 79 z dnia 24 bm. ogłoszone zostało rozporządzenie Ministra Skarbu z dn. 23 września r. b. o ustaleniu kosztów własnych, opłaty monopolowej oraz ceny sprzedaży spirytusu na cele konsumcyjne oraz wyrobów Państwowego Monopoliu Spirytusowego.

— **Cenę sprzedażną, łącznie z** opłatą monopolową, za jeden litr oczyszczonego spirytusu 100%o-go, wydanego do naczyni odbiorcy w składzie, wyznaczonym przez Państwowy Monopol Spirytusowy, rozporządzenie ustala na zł. 9, a opłatę monopolową w obrocie z zagranicą — z 7 gr. 10. Za spirytus podwójnie oczyszczony dolicza się 20 gr., za luksusowy — 35 gr. od 1 litra spirytusu 100%o-go.

— **Detaliczna cena sprzedażna** wyrobów monopolowych, łącznie z butelką, została ustalona iak następuje:

— **Wódka czysta zwykła** mocy 35%o — 1 litr 4 zł., 1/2 litra 2 zł. 5 gr., 1/4 litra 1.05 zł., 1/10 litra 45 gr.;

— **wódka czysta zwykła** mocy 40%o — 1 litr 4 zł. 55 gr., 1/2 litra 2 zł. 35 gr., 1/4 litra — 1 zł. 20 gr.,

— **wódka luksusowa** mocy 45%o — 1 litr 7 zł. 50 gr., 1/2 litra 5 zł. 65 gr., 1/4 litra 3 zł. 80 gr.

— **Cena spirytusu** na cele domowe licznicze: spirytus mocy 90%o — 1 litr 10 zł. 20 gr., pół litra 5 zł. 15 gr., 1/10 litra 1 zł. 10 gr.; spirytus mocy 95%o — 1 litr 10 zł. 80 gr., pół litra 5 zł. 40 gr., 1/4 litra 2 zł. 75 gr. i 1/10 litra — 1 zł. 15 gr.

— **Powyżej wymienione** wyroby monopolowe, znajdujące się w miejscach detalicznej sprzedaży, mogą być w ciągu 3 dni od daty wejścia w życie niniejszego rozporządzenia sprzedawane po cenach obecnie obowiązujących oraz wymienione w ciągu 10 dni od tej daty w hurtowniach Państwowego Monopoliu Spirytusowego na odpowiadającą ich równowartości ilość wyrobów, oznaczonych zniżoną ceną, względnie ze skasowanem oznaczeniem ceny. Po upływie powyższego terminu nierozsprzedane względnie niezamienione wyroby powinny być sprzedawane po cenach, ustalonych niniejszym rozporządzeniem.

— **Rozporządzenie** wchodzi w życie z dniem 26 września.

Dziś od g. 5,30 p.p. „DANCING” TOWARZYSKI. Wspaniałe artystyczne. — Loteryjka dla Pań.

RESTAURACJA „POLONJA”

— **Podwójny program kabaretowy** z początkiem o godz. 10,30 wiecz. i 1 w nocy. Do godz. 12 w nocy ceny zażone — niekabaretowe.

RESTAURACJA „POLONJA”

— **Podwójny program kabaretowy** z początkiem o godz. 10,30 wiecz. i 1 w nocy. Do godz. 12 w nocy ceny zażone — niekabaretowe.

RESTAURACJA „POLONJA”

— **Podwójny program kabaretowy** z początkiem o godz. 10,30 wiecz. i 1 w nocy. Do godz. 12 w nocy ceny zażone — niekabaretowe.

RESTAURACJA „POLONJA”

— **Podwójny program kabaretowy** z początkiem o godz. 10,30 wiecz. i 1 w nocy. Do godz. 12 w nocy ceny zażone — niekabaretowe.

RESTAURACJA „POLONJA”

— **Podwójny program kabaretowy** z początkiem o godz. 10,30 wiecz. i 1 w nocy. Do godz. 12 w nocy ceny zażone — niekabaretowe.

RESTAURACJA „POLONJA”

— **Podwójny program kabaretowy** z początkiem o godz. 10,30 wiecz. i 1 w nocy. Do godz. 12 w nocy ceny zażone — niekabaretowe.

RESTAURACJA „POLONJA”

— **Podwójny program kabaretowy** z początkiem o godz. 10,30 wiecz. i 1 w nocy. Do godz. 12 w nocy ceny zażone — niekabaretowe.

RESTAURACJA „POLONJA”

— **Podwójny program kabaretowy** z początkiem o godz. 10,30 wiecz. i 1 w nocy. Do godz. 12 w nocy ceny zażone — niekabaretowe.

RESTAURACJA „POLONJA”

— **Podwójny program kabaretowy** z początkiem o godz. 10,30 wiecz. i 1 w nocy. Do godz. 12 w nocy ceny zażone — niekabaretowe.

RESTAURACJA „POLONJA”

— **Podwójny program kabaretowy** z początkiem o godz. 10,30 wiecz. i 1 w nocy. Do godz. 12 w nocy ceny zażone — niekabaretowe.

RESTAURACJA „POLONJA”

— **Podwójny program kabaretowy** z początkiem o godz. 10,30 wiecz. i 1 w nocy. Do godz. 12 w nocy ceny zażone — niekabaretowe.

RESTAURACJA „POLONJA”

— **Podwójny program kabaretowy** z początkiem o godz. 10,30 wiecz. i 1 w nocy. Do godz. 12 w nocy ceny zażone — niekabaretowe.

KU BOLSZEWIZMOWI.

Gdyby kartele istotnie tylko dlatego należało zwalczać, że one bezlitośnie w czasie kryzysu gnębią społeczeństwo i że nienawidzi ich cała ludność, to miałyby taki znużony czytelnik rację. Ale jeszcze inne powody natury bardziej zasadniczej, dla których zwalczanie karteli uważamy sobie za kardynalny obowiązek społeczny.

Kartele są, formalnie rzecz biorąc, środkami ochrony ustroju kapitalistycznego. Tworzą się na to aby pewna gałęź przemysłu czy handlu nie zbankrutowała i zwycięsko przetrwała niepomysłną konjunkturę gospodarczą. W gruncie rzeczy jednakże i na dłuższą metę kartele podgrzyżają podstawy ustroju kapitalistycznego i są źródłem, rodzącem wszelkie niezdrowe idee przewrotu, radykalizmu i bolszewizmu.

— **Wzięmy przykład** z obecných stosunków w Polsce. Mamy u nas kartele potworzone w przemyślach podstawowych jak węgiel, oraz w przemyślach masowej produkcji jak cukier itd. W ten sposób kartele wykonują prawdziwą dyktaturę w całym życiu przemysłowym i wywierają wpływ szkodliwy na całe gospodarstwo państwowe. Dyktują ceny, wysokość zarobków i decydują o poziomie dobrobytu społeczeństwa.

— **Ale rozkazywać można** wtedy z powodzeniem, gdy się wie, że rozkaz zostanie wykonany i tylko temu, kto zdolen jest rozkaz wykonać.

— **Nasze kartele** zdołały wprawdzie obniżyć dobrobyt społeczeństwa do poziomu żebraczego — pisze „Lech” — ale zmusić ludność do nabywania ich wyrobów

jednak nie mogą. I oto chłopcy w większ. Polski zamiast węgla używają dziś tylko drzewa, zamiast narzędzi z żelaza wracają do narzędzi drewnianych. A gdy nastanie zima i

Z pogranicza.

Ucieczka do Polski b. działacza litewskiego z domu obłąkanych.

W dniu wczorajszym na pograniczu polsko-litewskim zatrzymano niezwykłego zbiega, a mianowicie umysłowo chorego Ciep-kunasa Michała...

członków rządu. Początkowo władze kowieńskie sądziły, iż Ciep-kunasa jest wyrotowcem...

Ponieważ z umysłowo chorym władze nasze nie chciały mieć kłopotu, wysiedliły go z powrotem na teren litewski.

Turyści-literaci zagraniczni opuszczają niegospinną Rosję sowiecką.

Ze Stołpców donoszą, iż w dniu wczorajszym Rosję sowiecką opuściło 5 turystów-literatów zagranicznych...

lem wydania odpowiednich dzieł i studiów o współczesnej Rosji czerwonej. Ponieważ dwóm turystom-literatom władze sowieckie z niezrozumiałych powodów odebrały prawo pobytu w Rosji...

Zastrzelenie zbiega na granicy sowieckiej.

W dniu 22 b. m. w nocy koło Rakowa na granicy sowieckiej przez strażnika bolszewickiego został zabity pewien osobnik...

zauważony przez strażnika i zastrzelony. W związku z tem na granicy są komendantowane pogłoski, iż zastrzelony został pewien wyższy wojskowy sowiecki...

Zatrzymanie zabójcy na granicy.

Przedwczoraj na granicy polsko-sowieckiej w pobliżu wsi Derewno koło Kozdrowicz zatrzymano w czasie nielegalnego usilo-

wania przekroczenia granicy do Rosji sowieckiej Tomasza Rzywniowa, który jest oskarżony o zabójstwo.

Dzisiejsze imprezy sportowe.

Poważnych zawodów o charakterze ogólnopolskim mieć dzisiaj nie będziemy, bo ani Wieczorek u nas skakać nie będzie...

Imprezy te będą, ma się rozumieć, dość ciekawe, ale nie będą one atrakcyjnymi o znaczeniu ogólnem.

Od rana na kortach A. Z. S. przy ul. Zakretowej trwać będą

finalowe rozgrywki międzyklubowego turnieju. Rozgrywki te przeciągnięte są chyba aż do wieczora.

Młodzież szkolna stanie dziś na starcie mistrzostw lekkoatletycznych. Zawody odbędą się na Pióromoncie. Początek o godz. 11.

Z imprez piłkarskich będziemy mieli dwa mecze. Na Antokolu wzmocniona szeregiem nowych graczy drużyna 6 p. p. leg. rozegra mecz z drużyną Z. A. K. S. Początek o godz. 14 min. 30. Na boisku zaś przy ul. Wiuwulskiego o godz. 15 odbędzie się mecz re-

wanżowy mistrza Wilna 1 p. p. leg. z Makabi.

Jest również na dzisiaj wyznaczony wyścig pływacki z Werek do Wilna, ale organizowanie przy dzisiejszej temperaturze wody zawodów pływackich na dystansie 8 kilometrów uważać należy chyba tylko za żart. Sport wileński zyska na tem, jeżeli ta oryginalna impreza nie odbędzie się, bo chociaż w Warszawie odbywają się wyścigi przy zamkniętej wodzie, to jednak mają one inny charakter. Jeżeli Wilno chce konkurować pod tym względem z Warszawą, to lepiej jeszcze troszkę zaczekać, a rzeczywiście będziemy mieli nieładną sensację, tylko niewiadomo, czy znajdą się amatorzy.

Pierwszy dzień meczu Czechosłowacja — Polska 37 1/2 pkt. : 35 1/2 pkt.

Wczoraj w Pradze rozpoczął się 6 z rzędu międzypaństwowy mecz lekkoatletyczny między Polską a Czechosłowacją.

Po pierwszym dniu prowadzi Czechosłowacja. Wyniki naogół są b. dobre, a na uwagę w pierwszym rzędzie zasługuje rekord światowy w rzucie kulą. Douda (Czechosłowacja) w pojedynku z Heljaszem osiągnął wspaniałą odległość 16 mtr. 20 cm.

Polskę przesładował pech, bo zdyskwalifikowano całkiem sztafetę za złą zmianę pałeczek i w ten sposób Polska dała się wyprzedzić Czechosłowacji w pierwszym dniu, ale jest nadzieja, iż lekkoatletom naszym uda się dzisiaj zdobyć przewagę i wygrać mecz.

Wyniki zawodów były następujące:

100 mtr. — 1) Heyduk (Cz.) 11,2 sek., 2) Engel (Cz.), 3) Czysz (P.), 4) Trojanowski (P.). Wyraźnie widzimy, że obaj nasi za-

wodnicy w słabej są formie i zawiadli nasze oczekiwania, bo 11,2 sek. uważać należy za czas słaby.

110 przez płotki wygrał Nowosielski (P.) 15,7 sek. przed Janderym (Cz.) i Komakiem. Uratował więc sytuację Nowosielski, ale zawiódł całkowicie przereklamowany Trojanowski.

400 mtr. wygrywa Fischer (Cz.) 49,9 sek. przed Biniakowskim (P.).

800 mtr. daje nam cenne punkty. Bieg wygrywa Kuźmicki w czasie 1 min. 59 sek., 2) Maszewski (P.) 1 min. 59,8 sek., 3) Drozda (Cz.).

5000 mtr. wygrał, ma się rozumieć, Kusociński w czasie 15 min. 12 sek. Niespodzianką jest zajęcie drugiego miejsca przez Hartlika (P.), który zwyciężył Kosca.

W rzucie kulą Douda (Cz.) ustanowił nowy rekord światowy 16 mtr. 20 cm. Heljasz (P.) pojedynk z Doudą przegrał, ale miał on 15 mtr. 55 cm. Kluk (P.) z niewiadomych bliżej przyczyn odpadł od konkurencji.

W skoku wzwyż zwyciężył nasz olimpijczyk Pławczyk wysokością 185 cm. Drugie miejsce zajął Niemiec (P.) 180 cm., 3) Zamis (Cz.) 180 cm., 4) Kraki (Cz.) 180 cm.

Dotychczas prowadziła więc Polska, ale przez dyskwalifikację sztafety straciliśmy 6 pkt. (za drugie miejsce) i przez to samo prowadzi obecnie Czechosłowacja.

Sztafetę 4x100 mtr. wygrała zdecydowanie Czechosłowacja w składzie Engel, Fiszer, Heyduk i Kminich. Polska przybyła o 6 metrów za Englem, który kończył sztafetę Czech. Czesi za pierwsze miejsce w sztafecie otrzymali 10 pkt. (I).

Dziś zatem będziemy mieli w Pradze dokończenie tego meczu. W skoku wdal, jak wiemy, startuje Wieczorek.

Czekamy wyników!

Z KRAJU.

Maj. Mieczysławów sędziego Winczy padł pastwą plomieni skutkiem podpalenia.

W dniu wczorajszym donosiliśmy o zagadkowym pożarze w małym Mieczysławów gm. hrudowskiej, należącym do sędziego p. Oskara Winczy. W wyniku pierrawstkowego dochodzenia ustalono, iż przyczyną pożaru jest — zbrodnice podpalenie. W wyniku dalszego dochodzenia władze śledcze zatrzymały dwie osoby, co do

których są silne poszlaki, iż one to właśnie były sprawcami podpalenia.

Gdyby przypuszczenie okazało się słusznem, zatrzymani staną przed sądem doraźnym. Dalsze dochodzenie prowadzone jest pod osobistym kierownictwem podprokuratora Sądu Okręgowego w Głębokiem.

Wykrycie fabryczki fałszywego bilonu.

Organa policyjne wpadły na trop fabryczki fałszywych monet 50 gr. i 1 zł. Fabryczka mieściła się w domu Ignacego Łusina, mieszkanka wsi Pućki gm. piotrowskiej. Fałszykiaty puszczane były w obieg na terenie Nowogródzkiej i Wileńszczyzny przez

specjalnych kolporterów. W związku z tem aresztowano Józefa Fimca, Adama Łosiana, Abrahama Kuznera i I. Łusina wraz z jego synem Stanisławem. Podczas przeprowadzonej rewizji znaleziono przyrządy, służące do podrabiania monet.

Pożar od pioruna

Dnia 18 b. m. między godziną 22 i 24 przeciągnęła nad miasteczkiem Konwaliszki i okolicą, pow. Oszmiański, silna burza z piorunami, podczas której od uderzenia

w Konwaliszkach. pioruna spaliła się stodoła z zbiorami w wsi Bonałęczna do

DZWIĘK. KINO-TEATR «PAN» ul. WIELKA 42. Tel. 528.

«PAN» z udziałem Gabriel Gabrio. Nad program: Najnowsze aktualia dźwiękowe. Na 1-szy seans ceny niższe. Początek seansów o godz. 4, 6, 8 i 10, 15.

«SPIEWAK NIEZNY» po cenach niskich: Balkon 30 gr., Parter 40 gr. «DEMON MIŁOŚCI» Nad program: Najnowsze tygodniki «Paramountu» i «Pata».

DZWIĘKOWY KINO-TEATR «HELIOS» ul. Wileńska 38.

«HELIOS» Ostatnie 2 dni! Super-przebieg europejskiej produkcji i 1932-33. Arcydzieło, które poruszyło publiczność całego świata.

«DEMON MIŁOŚCI» Nad program: Najnowsze tygodniki «Paramountu» i «Pata». Początek seansów o godz. 4, 6, 8 i 10, 15.

DZWIĘKOWY KINO-TEATR «HELIOS» ulica Wileńska 38, tel. 925.

W tych dniach SUKCES SEZONU! Najnowszy artystyczny przebieg dźwiękowy wytw. «SOWKINO» w Moskwie.

«SOWKINO» w Moskwie w-g powieści D. Szolochowa «Cichy Don» reż. Olgii Preobrażńskiej i Iwana Pronowa z udziałem najwybitniejszych artystów teatrów moskiewskich.

DZWIĘKOWE KINO WIELKA 47. tel. 15-14.

«CASINO» Dziś! Najnowszy przebieg sezonu! Z udziałem niezrównanej bohaterki filmów: «Precz z miłością».

«CASINO» Dziś! Najnowszy przebieg sezonu! Z udziałem niezrównanej bohaterki filmów: «Precz z miłością».

DZWIĘKOWY KINO-TEATR «STYLOWY» WILKA 36.

«STYLOWY» Dziś! Zupnie nowe rewelacyjne dźwiękowe arcydzieło w-g powieści Dostojewskiego «Bracia Karamazow».

«STYLOWY» Dziś! Zupnie nowe rewelacyjne dźwiękowe arcydzieło w-g powieści Dostojewskiego «Bracia Karamazow».

KURSY MATURYCZNE I DOKSZTAŁCAJĄCE «WIEDZA» KRAKÓW, ULICA STUDENCKA 14, I. p. prowadzą ustne lekcje na kursach zbiorowych w Krakowie, oraz przygotowują w drodze korespondencji...

Krzywice, gruźlice, wycieńczenie, leczy witaminowy Biocalol Klawe. W.Z.P.Nr.11.

Drzewka i Krzewy Owocowe doboru odmian ziemi Wileńskiej, o trwałych, odpornych na mrozy podkładkach poleca Wileński Sp. Syndykat Rolniczy.

DO POMNIKÓW WIECZNE FOTOG. BR. BUTKOWSCY, Wilno, ul. Ad. Mickiewicza 28.

PRACA Ogrodnik-pszczelarz ze skończoną szkołą Ogrodniczo pszczelniczą samotytno poszukuje pracy.

ZAKŁAD UROLOGICZNY D-ra med. 301-0 o BOGUMIŁA ENDELMANA WARSZAWA, Zielna 35, tel. 254-30.

Dwie służące do wszystkiego z dobrą znajomością kuchni, mogą być zażądane do dzieł na wyjazd lub tutaj poszukują odpowiedniego miejsca, referencje poważne. Adres: S-to Jerski 6-3.

Inteligentny młody człowiek ukończył szkołę handlową poszukuje pracy. Łaskawe oferty do Administracji «Dz. Wil.» pod «Urzednik».

NAUKA Uczennica wyższego kursu Konserwatorium Wileńskiego tanio udziela lekcji muzyki. Adres w Administracji Dz. Wil.

Pokoju za lekcje francuskiego, ewentualnie konwersacje, poszukuje młoda, kwalifikowana nauczycielka. Oferty w administracji dla I. K.

Maturzysta z inteligentnej rodziny udziela korepetycji Mostowa 11 m. 6 (od 8-10 i 15-17).

Jeune institutrice française parlant anglais desire poste famille distinquée. Ecrire: Reineiger Belvederska 5 u. p. Miller Warszawa. 303-1

Niemieckiego lekcji udzielam konwersacja. Wiuwulskiego 6c m. 14. 804

SZKOŁA KOSMETYCZNA Artymieńskiego Warszawa, Nowy Świat 26, dająca prawo otwarcia gabinetu kosmetycznego...

Rutynowana nauczycielka przygotowała do II, III i IV kl. gimnazjalnej, oraz udziela korepetycji. Adres: Ostrobramska 7 m. 4. 215

SPRAWY MAJATKOWE Do sprzedania NA RATY działeczki ziemi pod letniską po 10 gr. kw metr.

NAUKA Absolwantka Seminarjum Nauczycielskiego udziela lekcji korepetycji (może do 2 ga dzieci) w zakresie 3 ch klas, za mieszkanie i obiady.

Zredukowana wychowawczyni Seminarjum, znająca Niemiecki i gospodarstwo domowe, poszukuje zajęcia w domu prywatnym lub instytucji publicznej.

WĘGIEL i KOKS GÓRNOŚLĄSKI Zjednocz. Kop. Górnośl. «PROGRESS» kopalnie: Eugenie, Hr. Laura, Dębieńsko, Matylda, Andaluja, Radzionków, Mysłowice, Ferdynand i Florentyna.

WĘGIEL i DRZEWA OPALOWEGO «CENTROPAŁ» Zamkowa 18 Wilno Tel. 17-90.

LEKARZE Docent Uniwersytetu S. B. Dr. Med. MARJAN MIENICKI po powrocie i przeprowadzeniu się Wznowił przyjęcia chorych skórno-wenerycznych Wileńska 31 m. 2 od 4-7 po poł. 305-9

PIANINA POKOJ duży, jasny, umeblowany z osobnym wejściem i wszystkimi wygodami tanio do wynajęcia dla osoby inteligentnej.

MAMAŁYGE Świeża polecają B-cia Gogolewscy ul. Trocka 3. 5

MIESZKANIE 2 pok. z kuchnią i elektrycznością do wynajęcia pl. św. Piotra i Pawła 3 m. 4.

Dr. Sz. Bernstejn Choroby skórne weneryczne i moczopłciowe 9-1 i od 4-8 pp. Mickiewicza 28, m. 5.

MIESZKANIE pokój z kuchnią i przedpokój suche, słoneczne, ulica Prosta 3, (po Nowogródzkiej).

Dr. med. Cymbler WENERYCZNE, SKORNE, MOCZOPL. Tel. 15-64. MICKIEWICZA 12, róg Tatarskiej, 9-2 i 5-8.

Mieszkanie do wynajęcia 3-pokojowe z kuchnią. Sosnowa Nr. 16. 203

Dr. Zeldowicz CHOR. WENERYCZNE, MOCZOPL. I SKORNE 9-1 i 5-8 w. tel. 2-77.

Mieszkanie 3 i 2 pok. suche, słoneczne, balkon, zał. Warszawski (za Zelazna. mostem) 5-1. 206-1

Dr. Wolfson CHOR. WENERYCZNE, MOCZOPL. I SKORNE ul. Wileńska 7, tel. 10, 67 9-1 i 4-8 w.

Mieszkanie do wynajęcia 3-pokojowe z kuchnią i przedpokojem. Wileńska 11 m. 4. 213

AKUSZERKA MARJA LAKNEROWA przyjmuje od godz. 9 do 7 w. Kasztanowa 7, m. 5. WZP69

Mieszkanie 7 pokoi z wszystkimi wygodami na II piętrze do wynajęcia. Dowieźć się ul. Kalwaryjska, 11 m. 4. 208-2

AKUSZERKA MARJA LAKNEROWA przyjmuje od godz. 9 do 7 w. Kasztanowa 7, m. 5. WZP69

Mieszkanie 7 pokoi z wszystkimi wygodami na II piętrze do wynajęcia. Dowieźć się ul. Kalwaryjska, 11 m. 4. 208-2

AKUSZERKA SMIAŁOWSKA przeprowadziła się. Mickiewicza 4, m. 6. Tamże gabinet kosmetyczny poprawia cerę, usuwa brodawki, kurzązki i wagnery. 702-0

Mieszkanie 5-pokojowe, świeżo odremontowane do wynajęcia ul. Wilkomierska 11. 193

Kupno Sprzedaż Dom nowy z placem na Zwierzyniecu do sprzedania. Dow. ul. Stara 43 u właściciela. 9754-2

Mieszkanie 5-pokojowe z balkonami i wygodami. Dla solidnej, niedużej rodziny. Jasna 15 (Zwierzyniec). 198

Planino do sprzedania Mickiewicza 33 m. 4 gdzie Apteka Jundzilla. 335-0

Mieszkanie 1-2 pokojowe, ciepłe, jasne z używalnością łaźni, wydadaje się dla samotnych. Na życzenie obiady. Portowa 23-24. 201

Planino do sprzedania Mickiewicza 33 m. 4 gdzie Apteka Jundzilla. 335-0

Mieszkanie 5-pokojowe z balkonami i wygodami. Dla solidnej, niedużej rodziny. Jasna 15 (Zwierzyniec). 198